

ХРИСТИЯНКА

списание за
християнското
семейство

София * 1924 * год. II книга 5

СПИСАНИЕ ХРИСТИЯНКА.

ГОДИНА ВТОРА, 1924

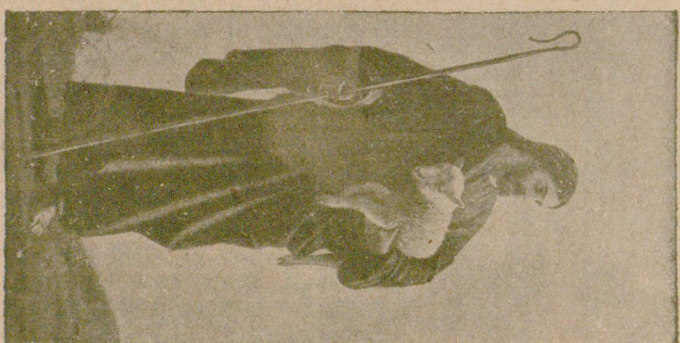
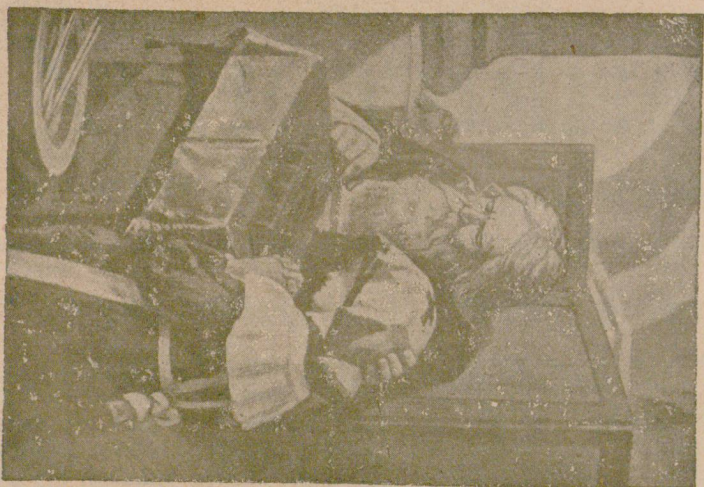
КНИГА V, ОКТОМВРИ

С Ъ Д Ъ Р Ж А:

- ИЗЪ РЕЛИГИОЗНИТЪ КАРТИНИ НА „БЪЛИЯ КРЪСТЪ“
ХРИСТИЯНКАТА НА СВЕТА РАБОТА. — *Арх. Ст. Абаджиевъ.*
ПРОЧЕТИ И ВЗЕМИ ПРИСЪРЦЕ.
ВЪРА ВЪ СВЕТОТО ГРОВИДЕНИЕ (стихотворение). — *Ц. Калчевъ.*
БЕЗЪ БОГА. (Сцена въ 1 дѣйствиe). — *Ст. Караджовъ.*
АКО МАЛКО СЪМЪ СТОРИЛЪ. (Стихотворение). — *Люб. Бобевски.*
ЗАСТУПНИЦА УСЕРДНАЯ. — Причастенъ — Кишиневски напѣвъ. — (ноти).
СВ. ПРИЧАСТИЕ.
ЛИДЕРИТЪ НА НАУКАТА НЕ ЗНАЯТЪ ДА СЖЩЕСТВУВА ВРАЖДА
МЕЖДУ РЕЛИГИЯТА И НАУКАТА. — *Арх. Ст. Абаджиевъ.*
ПЕДАГОГИЧЕСКИ БЕСЕДИ. — Девство.
НАШИЯ ПЕЧАТЪ ЗА ЖЕНАТА. — Какъ може жената да твори. —
Жената и политическитъ борби. — За светостъта на брака. —
Едно голѣмо обществено зло. — Жената е всичко въ къщи. —
Красотата на жената. — Кокетството. — Интелигентность у
жената. — Жената като изобретателка.
ДОМАКИН. КИ ИЗВЕСТИЯ — Народни лѣкарства. — Домакинството
нѣкога и сега.
БЕЛЕЖКИ. — Бѣлитъ робини. — Пакъ кѣси рокли. — Противъ
тютюна. — Бракътъ и болеститъ. — Престѣпността у мъжа
и жената. — Сирацитъ отъ войната. — Американкитъ и раз-
рушенията отъ войната. — Моисеевитъ скрижали намѣрени. —
При Св. Синодъ. — Училището при „Бѣлия Кръстъ“. — Ду-
ховни концерти. — Духовна екскурзия на Пловдивското брат-
ство. — Книжовното мисионерство у насъ. — Духовна екскур-
зия. — Ново желание на житията на светиитъ.

Побързайте съ изплащане на абонамента!

Четете обявлението на 3 стр. — корицитъ.

Изъ религиозниѣ картини на „Бѣлія Кр

ХРИСТИЯНКА

СПИСАНИЕ ЗА ХРИСТИЯНСКОТО СЕМЕЙСТВО

ристиянката на света работа.

Православният добротворно-просвѣтни християнски братства сж ядката на нашия църковенъ животъ. Нѣщо повече, тѣ сж неговия пулсъ, неговото сърдце. Отъ тѣхното тупение, отъ тѣхния животъ може да се сжди за силата и качеството на църковния ни животъ. Въ православниятъ братства е надеждата на църквата, като въ нова жива струя, която трѣбва да сгѣсти редоветъ на върващитъ, да подигне тѣхното църковно съзнание, да разпали тѣхната любовъ къмъ майката Църква, — съ една дума, да ги направи достойни и примерни християни. Православниятъ добротворно-просвѣтни братства сж надеждата на Църквата за нейното засилване и издигане. Ето защо, днесъ за днесъ първата и най-важна, най-сжществена, макаръ и най-трудна, задача за разрешение, която предстои предъ всѣко съзнателно, любеще Църквата добро християнско сърдце, е организирането и засилването на добротворно-просвѣтнитъ православни християнски братства, редомъ съ тѣхъ, юношескитъ такива при всѣки храмъ, въ всѣки градъ и въ всѣко село на царството. На много мѣста вече сж организирани такива

братства за възрастнитъ. Редомъ почнаха да никнатъ и юношескитъ православни братства. По миналата година братствата на възрастнитъ имаха общъ съборъ. Тая година такъвъ имаха тия на юношитъ. Всѣкой, който е присѣствувалъ на тия два събора, макаръ и да бѣха тѣ събори на едно дѣло още ново, на едни братства, които що току сж изникнали, не можеше съ радостъ на душата да не констатира, каква бждеща църковна сила тѣ ще представляватъ, когато съ тѣхъ се покрие цѣлото ни отечество, когато тѣ бждатъ организирани навсѣкжде и когато заживѣятъ единъ интензивенъ животъ.

И тѣ трѣбва да бждатъ организирани. Тѣ трѣбва да покриятъ отечеството ни. Тѣ трѣбва да заживѣятъ единъ трѣскавъ животъ за възражданието и обновата на майката Църква. Това трѣбва да стане. И то по-скоро да стане, ако ние милеемъ за Църквата, ако ние искаме съ право да се наричаме и считаме нейни членове.

Българко, православна християнке, тукъ тебъ предстои голѣма задача за разрешение и труденъ подвигъ за извършване. Тебъ се пада жребий

да поемешъ присърдце великото дѣло на православнитѣ братства, да подадешъ ржка на своя пастирь и заедно съ него да изградишъ славното бждеще на майката Църква. И живота сегашенъ и досегашната история на тоя животъ сочатъ преди всичко тебе за тая именно велика работничка, която трѣбва да изиграе тая роль. Въ миналото, гдето сж изниквали такива братства, ти си била или инициаторка, или първата работничка въ тѣхъ. Сжщото и сега е тамъ, гдето тѣ никнатъ. Това предстои да стане и за въ бждеще Прочее, не бѣгай отъ своя жребий. Пригърни го съ радостъ. Той е твоя честь и гордостъ. Той ти се дава отъ самичкия Христа. Подобно на смѣлитѣ жени мироносици, които въ най-страшнитѣ за всички Христови ученици минути бѣха рѣшителни и смѣли, като стоеха при кръста и бѣха свидѣтели на Неговата смъртъ, а сутринята рано въ недѣлята, когато ученниците, страха ради иудейскаго, се бѣха затворили въ горницата, тѣ отидоха на гроба, за да помажатъ тѣлото Иисусово, — подобно на тѣхъ и вие съ тѣхната смѣлостъ и решителностъ, съ тѣхната чиста любовъ къмъ Църквата и Христа заловете се за организиранieto на православнитѣ братства и за заживяването имъ единъ трѣскавъ свѣтълъ

животъ. Не мислете, че това е дребна работа. Не! това е единъ великъ актъ, какъвто е оня на безстрашнитѣ мироносици, които съ примѣра си и любовта си къмъ Христа увѣнчаха името си съ безсмъртие. Ние горещо ви завиждаме на щастливия жребий, който вамъ се пада и чрезъ който, правилно и съ преданостъ изпълненъ, вие ще намѣрите благодать и спасение у Оня. Който е обещалъ това на всички свои труженици.

Минаха се ваканционнитѣ дни. Настѣпиха дни на творчество, на работа. И презъ тия дни всѣки часъ Христосъ чука на вашитѣ сърдца: „Мили сестри, зове ви Той, станете, пригърнете моето дѣло, дѣлото на православнитѣ братства, подайте ржка на вашитѣ пастири и почнете да го градите съ любовъ. За всички васъ, Азъ съмъ приготвилъ неовѣхващъ вѣнецъ“. Нима не желаете тоя вѣнецъ?“.

— Желаяемъ, желаяемъ, Господи! Ето ни. Ние ставаме, ние съ преданностъ смѣло и решително започваме Твоето дѣло. Подкрепи ни и благослови! Ето тоя отговоръ и това решение очаква Христосъ отъ българката християнка, очаква Църквата, очаква отечеството въ днешния страшенъ моментъ на ново разпятие и погребение Христово.

Архим. Ст. Абаджиевъ.

Прочети и вземи присърце.

Календарчето е църковна духовна книжка. Въ него се дават месецитъ, днитъ и главно празниците църковни. Всъка православна кжша, всъки православен християнинъ има нужда отъ тая книжка за справка въ течение на годината. Нѣма книга пошироко разпространена отъ календарчето. Ежегодно то се печата въ стотици хиляди екземпляра и прѣска до най-затѣтената ко- либа.

Но тъкмо това качество на тая книга дава възможностъ да бже използувана тя за разни не само странични, но даже и противни ней по духъ, по изначение и идея цѣли. Отъ нейното широко разпространение се ползуватъ дружества акционерни, за своя реклама. Отъ нея се пол- чаватъ търговци за реномиране на своитѣ стоки. Нѣя я използу- ватъ книжари за печалба, като книга бързо и въ голѣмо количес- тво харчена. Нѣщо повече, и мно- го по скръбно, нея я използуватъ и врагове църковни за разпро- странение на своитѣ пагубни про- повѣди. И ше видите на дѣло, чудни куриозни работи: календа- ри, пълни съ реклами търговски; календари, пълни съ блудкави статии и пѣсни даже цинични; календари, пълни съ идеи про- тивощърковни и пр. и пр. И всич- ко това редомъ съ месецословитѣ, съ имената на православнитѣ светии! Каква подигравка! Каква скверна злоупо трѣба, фалшиви- кация! . . .

Календарътъ е църковна ду- ховна книга. Такава и трѣбва да си остане. Тя трѣбва да но-

си идеитѣ на църквата. Всъки, който я използува за противни на църквата цѣли, крадецъ и раз- бойникъ е.

Предстои, прочее, борба съ тая злоупотреба, съ тая явна кражба на църковното достояние. А тая борба трѣбва да се води отъ всички добри чеда на цър- квата, като бойкотирайтъ всъчки календари, които сж написани съ странични и, най-вече, протвни на църквата идеи. Такива календари не трѣбва да се купуватъ и раз- пространяватъ.

Водими отъ тия подбуди, отъ преди десетина години, свещени- чески и християнски братства и други духовни организации поч- наха да издаватъ календари, пъл- ни съ отбрано духовно съдържа- ние. Тѣхъ тѣ противопоставиха срещу злоупотребата съ тая цър- ковна книга. Напоследѣкъ вече трета година, за по ефикасна бор- ба, всички свещенически и други духовни организации се отказаха отъ своитѣ издания, като възло- жиха тая работа на свещеничес- кия съюзъ. Той да печата кален- дарче и го разпространява срѣдъ народа. И свещеническиятъ съюзъ три години, съ голѣмъ успѣхъ, се бори, като издава „Християнско ка- лендарче“ и му дава най-отбрано духовно съдържание. Това дѣло на съюза е мило и свето, и то трѣбва да се подкрепи отъ всич- ки християни. И тая година съюзъ излиза съ свое календарче, което трѣбва да бже най-широко раз- пространено.

Въпреки това, обаче, разнитѣ търговци съ тая книга не падатъ духомъ. Тѣ не спиратъ своето дѣ-

ло. Тѣ се приспособяватъ по различни начини, измислятъ всевъзможни способи и продължаватъ да използватъ за своитѣ цѣли календарчето. Въ рѣдни по-малки и най-малки формати тѣ печататъ календарчета, пълнейки ги съ своеобразно съдържание.

Въ противовесъ на тия стремежи и похвати и въ допълнение дѣлото на свещеническия съюзъ *Братството на „Бѣлия кръстъ“* реши отъ тая година да започне *издаването на календарче „Християнка“*, по съдържание, предназначено за българката християнка, за християнското семейство, за ученичката и ученика. То ще има малък форматъ, удобенъ за постоянно носене съ себе си — въ чанта и джобъ, съ изящни корици, подбрано съдържание и духовни илюстрации. Календарчето ще струва три лева, отъ които една левъ ще се дава отстъпка на всички, които разпространятъ повече отъ десетъ парчета.

Имайки предвидъ всичко гореизложено, ние апелираме къмъ читателитѣ и абонатитѣ на списание „Християнка“ да станатъ разпространители на кален-

дарчето „Християнка“. Нека всѣки отъ тѣхъ си постави за задача, най-малко по десетъ екземпляра да прѣсне между свои роднини и познати.

А това не е трудно да се направи, стига да има човѣкъ малко повече духовенъ пламъкъ. Календарчето „Християнка“ ще бжде готово въ началото на м. Ноемврий. Още при получаването на настоящата книжка на „Християнка“, нека всѣки абонатъ изпише отъ редакцията толкова, колкото календарчета ще може да прѣсне. Най-добре ще бжде да внесе предварително изцѣло стойността имъ. Но ако това не направи, редакцията ще му отпусне календарчетата, щомъ той е редовенъ абонатъ, срѣщу половината отъ стойността имъ, та следъ продажбата имъ, да внесе стойността имъ. Едно, обаче, трѣбва да се знае, че *назадъ календарчета не ще се приематъ*. Ето защо, нека всѣки поиска да му се изпратятъ толкова, колкото е сигуренъ, че ще разпространи.

Побързайте съ изписването! Разпространявайте календарчето „Християнка“.

Разпространявайте „ВѢРА и ЖИВОТЪ“, периодично издание на „БѢЛИЯ КРЪСТЪ“. Излѣзли сж до сега 38 броя — най-разнообразно съдържание. Единъ брой — 50 ст. Изписватъ се отъ редакцията на „Християнка“.

Който изпраща абонамента си чрезъ пощенски записъ, да отбелезва и своя №, подъ който получава списанието. Инакъ може да се създадатъ недоразумения.

Вѣра въ светото Провидение.

Отъ А. В. Колцовъ.

Буря сви се надъ глава ми,
Гръмъ небето порази,
Слабъ потресна се духа ми,
Хладъ снагата ми срази.

Не свали ме ударъ тежки,
Гордо срѣщнахъ го дори:
Имамъ сили азъ младежки,
Жаръ въ сърцето ми гори.

Гробъ, опасностъ, зло гонене —
Нека бжде щото ще:
Менъ светото Провидене
Пази денемъ и ноще.

Имамъ вѣра безъ съмнение,
Тя крепи живота мой;
Тя куражъ надъхва въ мене,
Миръ, утеха и покой.

Спятъ въ душата ми искрици,
Ври въ сърце ми изворъ новъ...
Кръстъ ли гроба ми накичп,
Кръста — мойта пъкъ любовъ.

с. Джулюница, 1924.

Ц. Калчевъ

Ст. Караджовъ.

Безъ Бога.

(Сценка въ 1 дѣйствие)

Действующи лица:

1. Василь — невѣрникъ.
2. Севастиянъ — старецъ, гробаръ.
3. Майката на Василя.
4. Мария — сестра на Василя

Спретнато наредена стая; креватъ, маса и столове. Голѣма икона на Спасителя въ Гетсиманската градина. Два голѣми прозорци: единатъ е отворенъ.

Мария. (Влиза и започва да размахва нѣщо по-масата. Случайно

тукъ намира портрета на брата си. Тя бързо го грабва и го целува). Той! .. Той! .. Милиятъ ми братъ... (обръща се къмъ иконата на Спасителя...) Спасителю! .. (гласътъ ѝ отпада)... Спасителю! .. Ти ще ни го възвърнешъ, нали? Той Те

обичаше нѣкога... обичаше... (изправя се и гледа дълго и изведнажъ). Ахъ! Братче, нима нивга не си виждалъ тия сълзи? Кого? Кого не трогватъ? Кое сърце е тъй кораво, че да не усети любовта безпределна... Кои сж тия силни очи, които ще устоятъ, на тоя кротъкъ погледъ?.. Боже!.. Боже!.. Колко сж корави сърдцата на хората по-нѣкога (пада на креватъ и се захлупва на очитѣ си. Презъ това време тиха, таинствена музика достига до стаята. Като я чува, тя се изправя до прозореца. Светълъ лжчъ я облива... Музиката постепенно пакъ започва да отслабва и се чува, като чели все по-далеко и по-далеко и най-сетне се загубва...) Тая музика разврежда мойта рана.. Тамъ музика... но тукъ?.. (показва си сърцето)...

Нѣма гол... Нѣма гол... Изгубенъ!.. Живъ изгубенъ... О, туй не е лесно. Да чакашъ всѣки мигъ; да се надѣвашъ, че можешъ да го стиснешъ въ обятията си, а то напразно... (чува се тропане). Майка ми!.. Чакай!..

Майка й. (връщайки се, клати глава) Нѣма гол...

Мария. Значи пакъ? Милията ми братъ!.. Какъ тъй скоро...

Майка й. (сѣда изморена). Уморихъ се да го търся, но напразно. Разправятъ, че сж го видѣли вчера съ нѣкой другъ, но кжде е сега, никой незнае...

Мария (сѣда до нея). Мамо... мамо...

Майка й. Какво му липсваше?.. Имаше ли нѣщо, което да му недостигаше? Но... тъй е!.. „Нѣма Богъ“, ми каза единъ пжтъ... Какво?—го запитахъ... „Нѣма Богъ!.. Тъй насъ ни учатъ вече“... и по-нататкъ нѣщо го събра съ все

такива като него и въ края на краищата ето всичко...

Мария. Последния пжтъ го срещнахъ завчера. Бѣше окжсанъ и ме изгледа нѣкакъ странно. Азъ му извикахъ, но той не ми каза кжде отива...

Млйката Незнамы!.. Незнамы! Мария... Ами не срещашъ ли нѣкжде дѣдо Севастияна?

Майка й. Него?..

Мария. Да.

Майка й. Срещнахъ го. Той много го обича и полага повече грижи и отъ насъ. Всѣки день го следи... „Нѣщо му ходи изъ ума“... Но щѣлъ да дойде у дома?..

Мария. Наистина?..

Майка й. Наистина. Ще дойде и може би даже още сега. Той сжщо не го е виждалъ отъ нѣ- Колко дена и го търси подъ камъкъ.

Мария. Колко великъ старецъ е той!.. Дано!.. Дано Богъ му помогне да избави братчето ми...

Майка й. Всѣки день го дири... дано!.. (чука се). Кой?..

Дветъ (ставатъ). Ела!.. Ела!..

Севастиянъ (старецъ сж бѣла глава и брада бавно влиза). Тукъ сте...

Мария (спушта се къмъ него). Дѣдо Севастияне, кажи нѣщо за него! — Знаешъ ли — Кажи че умираме отъ мжка...

Севастиянъ. Успокой се, дѣще, братъ ти нѣма да пропадне.

Мария. Наистина ли нѣма?

Севастиянъ. Богъ бди отъ небесата.

Млйката. Научили нѣщо за него?

Севастиянъ. Дал... Малко нѣщо.

Мария Казвай!.. Какво?.. Казвай!..

Севастиянъ. Казаха ми нѣкои, че го срѣщнали самичекъ по-ули-

цата... Билъ въ едно отчаяно положение. Личело, че нѣщо страшно е станало съ него.

Мария. Страшно!.. О, братчето! *Севастиянъ.* Азъ още преди нѣколко дена го срѣснахъ и забелѣзахъ това... Но сега може би много повече... Заминалъ, разправятъ, къмъ източния край на града.

Майката. Нима кжде реката?

Севастиянъ. Тѣй ми казаха.

Майката. Да не мисли да се удави?

Мария. О, не думай!..

Севастиянъ. Когато човѣкъ забр-ви Бога, той на това е способенъ, но дано Богъ го запази заради васъ и мене...

Двѣтъ. И заради тебе!.. Дано!..

Севастиянъ. Той ми е милъ, много милъ...

Майката. Какъ?.. Какъ стана всичко това?

Севастиянъ. Тѣй е, щомъ въ живота се признае за принципъ: всичко е позволено.

Майката. Това говорѣше ми...

Севастиянъ. Да!.. Една вечеръ и при мене идва съ нѣколко свои другари и каза ми, че Богъ нѣма и заблуждение е да се вѣрва... А сега? Ето! Той търси мѣсто да умре...

Мария. Мамо!... Хайде пакъ да го потърсимъ...

Майката. Да отидемъ ли?

Севастиянъ. (следъ пауза). Добре! Вървете на една страна, а азъ ще отида на друга. Дано найсетне ни се одаде да го намѣримъ.

Майката. Да вървимъ...

Севастиянъ. Вървайте, че Богъ бди отъ небесата... (Тѣ излизатъ)

Севастиянъ. (самъ). Василе!.. Василе!... Майка ти и сестра ти плачатъ за тебе! (И той излиза).

Следъ малко пристига самия Василь, одрипавѣлъ, измѣршавѣлъ и отчаянъ много. Той бавно влиза.

Излѣганъ!... Ограбенъ... (въздиша тежко, оглежда стаята). Тукъ е мойта стая!... Ето!... Тукъ учихъ уроцитѣ си... (навежда се къмъ масата, Вижда си портрета и веднага се одръпва! Този!... Оглежда се. О! На що приличамъ сега!.. Не бѣхъ ли нѣкога добре облеченъ! He! He! Стига толкова... (забелѣзва по него сълзи).

Туй!... Сълзи!... Нима!.. Тѣ плачатъ за мене!.. Ахъ!.. (пауза). Нищо!.. Ще минатъ дни и ще ме забравятъ. Немога азъ да живѣя, не!.. Живота нѣма смисълъ, нито цѣлъ... (пауза). Тѣ излѣзоха. Дорде се върнатъ, всичко може да стане... Нѣщо ме дави... По-скоро... Що се бавя? Ето!.. (вади револверъ). Туй ще турне край на всички мъки... Разбирамъ, че мечтанията сж безумни, че всичко, всичко е празно... Сега!.. (пауза). Про-щавайте!.. (стрѣска се). Но тукъ ли? Трупъ да ме намѣрятъ? Ахъ! (пауза). Но какъ ще ги погледна? He!.. He!.. (дига глава, затворилъ очи). Въ туй време се чува отново музиката... Тя го онася... Погребаленъ химнъ... Спуска си ржката... Въ туй време влиза Севастиянъ и се доближава незабелѣзано до него) Последни минути и тѣй блаженни. (музиката затихва. Василь вдига револвера, но Севастиянъ му хваща ржката). Ахъ!..

Севастиянъ. Василе!.. (Той пуца револвера).

Василь. Остави ме!.. Не мога да живѣя!.. Азъ трѣбва да умра...

Севастиянъ. Василе!.. Помисли за сълзитѣ на твоята стара

майка и на твоята сестра. Тъ сж горещи сълзи. Нима на туй си се решилъ. До тукъ ли те доведе пжтя, по който вървишъ? До тукъ ли най-сетне?

Василь. (отчаяно), Остави ме!..

Севастианъ. Младъ си още... Нима толкова скоро угасна жарътъ въ твоето сърце?

Василь. На менъ тежи позоръ. Не мога! Остави ме!..

Севастианъ. Богъ ще ти помогне.

Василь. (уплашенъ) Богъ?!!

Севастианъ. Да!.. Оня, Който умръ на Голгота за всички страдащи и обременени; Оня, Който провисна на кръста... Знаешъ ли нѣщо за Него? Той помага на всички, които страдаятъ... Ето вижъ!.. (вади Евангелие и му слага отпредъ). Чети!.. „Елате при Мене всички обременени и азъ ще ви успокоя“... .

Василь. (Тихо). „Елате при Мене всички обременени, и азъ ще ви успокоя“... .

Севастианъ. Вѣчни думи... .

Василь. (започва да чете. Севастианъ го гледа). Той!..

Севастианъ. Чети!.. Чети!..

Василь. Туй салъ ми остава.

Севастианъ. Чети и ти ще намеришъ сили да живѣешъ... .

Василь. (прелиства). Ахъ!.. Тукъ!..

Севастианъ. И тамъ... .

Василь. Наистина... .

Севастианъ. Тѣзи думи сж утѣха... .

(*Василь* се вдълбочава и Севастианъ взема револвера и незабѣлзано излиза).

Василь. Какъ до сега да не видя!.. *Hel*... *Hel*... Това не е говорилъ обикновенъ човѣкъ. О, какъвъ смисълъ... (вижда, че нѣма стареца). Сега ли трѣбваше да

разбера? Когато всичко загубихъ? Старче, тебъ дължа този мигъ!.. *Сега!*... (поглежда къмъ иконата). О, Боже!.. Боже!.. (влизатъ майка му и сестра му).

Детѣ. Ето го!..

Василь. Ахъ!.. Майко!.. Сестро!.. Простете ми!.. (пада на колене).

Детѣ. Мили!..

Василь. (съ скръстени ржце). Простете ми! азъ убихъ щастието ви; азъ разкъравихъ сърцата ви и имъ нанесохъ тежки рани... . азъ ви потопихъ цѣли въ сълзи... . Отнѣхъ ви скъпи дни, нивга вече да не имъ се радвате... . О, азъ, окаения за нищо негоденъ, отнѣхъ ви всичко, всичко, — но простете ми!.. азъ ще измия сълзитѣ ви, ще излѣкувамъ ранитѣ ви — ще ви възвърна изгубенитѣ дни.

Мария. (гали го) Милия! ми ми братъ (вижда евангелието) Я вижъ!...

Василь. Вѣрвайте ми, че цѣлия си животъ ще посветя само на васъ; ще ви служа до последния си часъ, сърдцето си подновено въ даръ ви поднасямъ, но простете ми майко и ти сестро! азъ бѣхъ подлецъ, но не съмъ вече... .

Майката. (гледа го печално). Милото ми дете! Колко те търсихме, колко... Кжде бѣше?

Василь. Майко!.. Мила майко!.. (кърши ржце).

Майката. Сине мой!... Стани! (той става).

Василь. (съ сълзи на очитѣ) Прощавате ли ми?

Детѣ. Да!...

Василь. Наистина ли?...

Майката. Нали се разкайвашъ?

Василь. Да!... Видѣхъ, че всичко е лъжа, че тъй живота нѣма никакъвъ смисълъ; видѣхъ, че нещастници сж всички, които жи-

вѣятъ, както азъ живѣхъ...! Разбрахъ, че всичко тамъ се свежда къмъ коршума, когото преди малко въ челото си щѣхъ да забия...

Двѣтъ. Щѣше?

Василь. Щѣхъ!... Щѣхъ!...

Но благодарение на дѣдо Севастияна, живъ и здравъ съмъ азъ.

Мария. Дѣдо Севастиянъ?

Василь. Когато го дигнахъ, той ме хвана, и нѣмѣсто револвера тази книжка въ ржцетъ ми вткна. И благодаря му...

Майката. Тѣй е сине, когато човѣкъ забрави Христа.

Василь. Разбрахъ...

Майката. Тѣй е, защото безъ Него живота нѣма смисълъ... Той е пустъ и празенъ, щетенъ и лжжовенъ... Нищо не вирѣе бодро и свежо безъ любовта на Голготския страдалецъ?

Василь. Но азъ вѣрвамъ, вѣрвамъ вече... Въ сърдцето ми пакъ пламна искрица да живѣя... И азъ искамъ... Искамъ вече да живѣя, но не безъ Бога, не... Съ Него, само съ Него...

Мария. Право искашъ...

Василь. Да, сестро, безъ мракъ е живота — цѣло мжчилице, цѣлъ адъ. Живота безъ Него е пустиня.

Майката. Той е свѣтлина...

Василь. Разбрахъ... Свѣтлина е Той и пжтя ми житейски освѣтенъ е вече...

Майката. Учението Му Божествено дава животъ.

Василь. Ахъ!... Какъ се излъгахъ...

Майката. Видѣ ли, че живота не е шега?

Василь. Туй отдавна ми каза дѣдо Севастиянъ но тогавъ него разбрахъ... А сега?... О, всичко е тѣй ясно.

Майката. Той те обичаше, като свое дете...

Василь. Ахъ!... (потрепва) И него, колко много съмъ наскърбилъ. Прощение...

Майката. Сълзитъ на разкаянието сами тѣ могатъ да извикатъ прощение...

Василь. Тѣ сж много. Очитъ ми като струи ронятъ само сълзи и тѣ сж на разкаяние... Душата ми стене... О, чуйте нейнитѣ терзания...

Майката. Милото ми дете.

Василь. Майко, заслужавамъ ли прощение? Кажй ми!... Кажй ми.

Майката. Да, сине, щомъ сълзитъ ти сж истински като на Петра.

Василь. Тѣ сж кжсове отъ сърцето ми; тѣ сж частици отъ душата ми. (влиза Севастиянъ. Василь се хваща за него) прости ми!

Севастиянъ. Тѣзи сълзи на разкаяние ли сж?

Василь. Прости ми!...

Севастиянъ. Тозъ, който обича Бога, той знае да прощава.. Стани! И не бъркай вече! Ти видѣ що представлява живота безъ Бога; Ти разбра истинския смисълъ на лекомисленитѣ учения... Ето!... Предъ тебъ се отварятъ наново дверитѣ на живота... Но сега бжди мждъръ... Избери истинския пжтъ на живота... Той е тѣсенъ, трънливъ, но на края му стои Христосъ, Който протѣга ржце и ше те хване, за да те издигне високо... Жертвувай всичко за истината; изграждай храмъ на справедливостта въ сърцато си; служи на доброто и прекрасното, като достоенъ жрецъ... Тѣй ти ще достигнешъ величието и ще получишъ вѣнецътъ на живота...

Василь. (тропатъ) Старче!... Старче!...

Севастиянъ. И тогава труднитѣ сж ясни, защото ще сн подъ закрилата на Бога... Богъ ще те

възвисява и всёко падение ще бже
де крачка къмъ по-високо издигане

Василь. Разбръхъ...

Севастианъ. Тъй ти ще разбешъ,
че човѣкъ има едно високо предназначение и че той достойно трѣбва да изпълни възложената му мисия... Бидейки най-прекрасното творение на Бога — той трѣбва и да вземе вънѣщътъ на живота... Но той не се дава даромъ... Съ себепожертвование се изпълва дългътъ, а изпълнения дългъ е достигнато щастие.

Василь. Стига!... Кажета ми

само още единъ пътъ, че сте ми простили и тогава...

Тъй. Ние вече ти простихме...

Василь.... Отново ще заслужи вашата любовъ...

Севастианъ. Но нивга не забравяй тоя приказъ на живота.

(Ударя градския часовникъ)

Пустото време е преминало...

(тѣ го пригрѣщатъ).

Живѣй съ новото време...

Василь. Пуква се зората!

Севастианъ. Умѣй да ценишъ настѣпващия деръ...

Завеса.

Любоммръ Бобевски.

Ако малко съмъ сторилъ.

Азъ срѣзнахъ Те на пътя днесъ случайно
И Те познахъ подъ просешката дреха,
Ти кеташе унило, съ погледъ тжженъ,
Че бѣ лишенъ отъ топла, сладка стрѣха!

Ти гладенъ бѣ и боленъ бѣше тежко
Но съсъ усмивка сѣйна на устата,
Обидна дума никому не каза,
А разговаряше се Самъ съ тжгата!

Тжгата бѣше Твоятъ сплтникъ въвченъ,
Другаръ пѣкъ близъкъ — мжката човѣшка,
Безъ ропотъ, знамъ, понасяше Ти всичко
Отредено Тебъ отъ сждбата тежка...

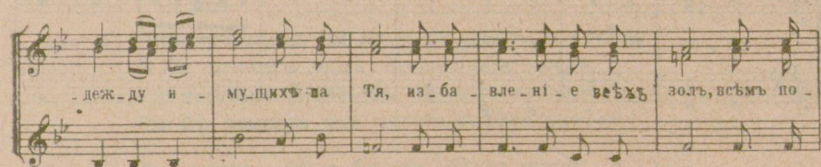
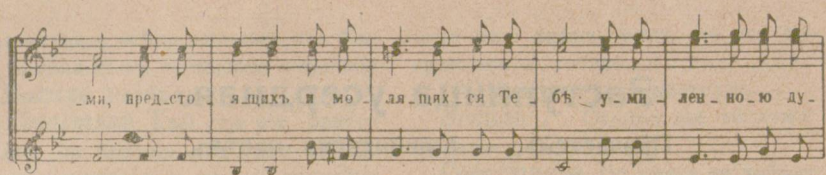
Познахъ Те азъ, приютъ Ти дадохъ топълъ,
Сърдечно Те въведохъ въ своята хижа.
Нахранихъ Те и здравата си риза
Ти дадохъ азъ,—прегледахъ Те съсъ грижа!...

И малко азъ ако съмъ сторилъ, Боже,
Прости на Твоятъ рабъ,—Ти благъ си много,
Касещитѣ прощавашъ и обичашъ,
А лошитѣ наказвашъ, Отче, строго!

Заступница усердная.

Причастенъ. — Кишиневски напѣвъ.

Зи-ступ-ни-ца у-серд-на-я, Ма-ти Гос-по-де-выш-ня-
 -го, за-всѣхъ мо-ли-ши Сы-на Тво-е-го Хри-ста Бо-га
 на-ше-го, и всѣмъ тво-ри-ши спа-сти-ся, въ дер-
 -жав-ный Твой по-кровъ при-бѣ-га-ю-щимъ. Всѣхъ насъ за-сту-пи,
 о Го-сво-же Ца-ри-це и Вла-ды-чи-це! и-же-вѣна-
 -па-стехъ и скорбехъ и бо-лѣз-нехъ, о-бре-ме-нен-ныхъ грѣхъ мно-ги.

Св. Причастие.

Св. Причастие е най-великото и свето таинство. Който достойно приема Христа подъ видоветъ на хлѣбъ и вино, ще живѣе вѣчно въ животъ безсмъртенъ. Причистявайки се, човѣкъ се съединява действително съ Исуса Христа и живѣе отъ Неговия животъ. Св. Причастие е храна на душата, подкрепя срещу изкушенията. То увѣнчава вѣрата, укрепява надеждата, усилва любовта. Сами блзженитѣ духове благоговѣятъ предъ Св. дарове — истинското тѣло и кръвъ Христови.

При приемане на Св. Причастие отъ човѣка се изисква: да бжде чистъ отъ всѣкакъвъ грѣхъ. Тежко и горко на ония, които, имайки смъртенъ грѣхъ, осмѣляватъ се да приематъ това таинство. На тѣхъ Исусъ Христосъ казва: „По-добре бѣше, дане се бѣхте раждали“, — страшнитѣ думи. отправени къмъ Иуда, който въ смъртенъ грѣхъ се причасти и на вѣки отиде въ адъ. Преди да се причастишъ, спомни си думитѣ на ап. Павла: „Който яде хлѣба, или пие чашата Господня недостойно, виновенъ ще бжде за грѣхъ противъ тѣлото и кръвта Господни. Но да изпитва човѣкъ себе си, и така да яде отъ хлѣба и да пие отъ чашата; защото, който яде и пие безъ да разпознае Господнето тѣло, той яде и пие осуждание на себе си.“ (1 Корин. 11, 28-29).

Какъ, прочее, човѣкъ трѣбва да се приготвява, къмъ Св. Причастие?

1. Имай горещо желание да е съединишъ съ И. Христа.

Повтаряй често дене и ноше: кой е Този, Който ще дойде да ме навести? Кой съмъ азъ? Защо иде Той къмъ мене? За да ме изпълни съ Своята благодать. Той е най-любимия ми: Отецъ, мой Учителъ, Съвѣтникъ, Лѣкаръ. Като Го приема, ще Му повѣря нуждитѣ и болкитѣ си, и Той ще ги излѣкува.

2. Приготи се за исповѣдъ и най-сърдечно се исповѣдай. Практически упътвания за това ще дадемъ отдѣлно по-послѣ.—

3. Чети усърдно и внимателно книги съ молитви, подготвителни за Св. Причастие.

4. Ако си въ състояние, направи милостиня или поне нѣкое дѣло на милосердие, като напримеръ: посещение на болни, молитви за ония, които сж възнъ отъ лоното на православна Църква, за да ги просвѣти Богъ, та да се обърнатъ въ лоното на Неговата Църква и се спасятъ.

5. Много добре е често да се причастявашъ. Желанието на Църквата е християнитѣ всѣки день да приематъ това свето таинство.

Така сж правила християнитѣ въ първитѣ вѣкове. Но ако за тебе това е невозможно, причастявай се поне веднажъ въ седмицата, а ако и това е невъзможно — поне веднажъ въ месеца или най-малко, четири пѣти презъ годината.

6. Който често се причастява, ако нѣма голѣми грѣхове, достатъчно е да се исповѣдва единъ пѣтъ въ седмица или два ѣжти въ мѣсець.

7. Който лежи боленъ отъ дълго време на постеля и желае да се причасти, Църквата му позволява да стори това даже и тогава, когато, поради болестта си, не е въ състояние да пости. Съ това причастяване отъ вѣра се преследва целта, щото болниятъ да стане по-добре чрезъ по-тѣсно-то си съединение съ И. Христа.

7 По казаната причина причастие се дава на болни сутринъ, преди да сж закусили, но ако се наложи, може да имъ

се даде и безъ да сж спазвали постъ.

9. Щомъ денътъ на причастяването дойде, стани съ готовность отъ леглото и си спомни, че голѣмъ Гостъ, Царя на царетъ ще дойде при тебе въ тоя день. Съ още по-гореща любовь направи утрентитъ си молитви и се предай на размисления. Възбуди у себе си горещо желаніе за единение съ Исуса Христа и повторяй; „Желая Те и очаквамъ, Господи мой, мое върховно щастие“!

Лидеритъ на науката не знаятъ да сжществуватъ вражда между науката и религията.

Науката и религията немогатъ да си противоречатъ и да враждуватъ по сжществото на своята природа, по предметитъ на своята областъ и пр. и пр.

Но може би, всмчко това е само по идея, а на дѣло е иначе. Може би, въпреки всичко казано, на дѣло сегашната наука е въ вражда съ религията, сегашнитъ научни изследвания отричатъ християнството и Св. Писание? А ако, това е така, все пакъ прави ще излѣзатъ отрицателитъ въ тѣхнитъ твърдения.

Съвсѣмъ не!

Не само по идея, но и на дѣло съвременната наука не е въ противоречие съ вѣрата. Идетата по тоя въпросъ е категорична и рѣзка. Всички видни учени отговарятъ отрицателно. Тъ не знаятъ да има конфликтъ между наука и религия, не знаятъ за нѣкава вражда помежду имъ. И не само това, но

тѣ не намиратъ никакви доказателства за твърдението, че сжществуватъ вражда и противоречие помежду науката и религията, и болшинството най-учени не срѣщатъ затруднение да примирятъ християнскитъ идеи съ новитъ придобивки на науката.

Но да видимъ самитъ имъ думи.

Сжръ Дугласъ Галтонъ, отговаря: „Споредъ мене науката не е враждебна на религията, на която Библията ни учи“.

Сжръ Джемсъ Пиджетъ, пише: „мнозина сж дошли до предположение, че ужъ науката, въ нейната съвременна форма, всѣкога противоречи не само на рационалното дедуктивно богословие, но и на християнската религия. Това предположение не е вѣрно“.

Дайсъ Дѣквортъ пише:

„Можете да бждите увѣрени, че болшинството най-добри и най-откровени учени не намиратъ труд-

ности да примири християнската религия съ непрестанните придобивки на науката, също така и не счита Библията камък за препъване при приемане нови гледища върху стари истини. Всяка истина е богоподобна, и Богъ, очевидно, позволява, щото новите прояви на Неговите творения и мъдрост да бждат разяснявани чрезъ добросъвестенъ трудъ и човешки разследвания“.

Лордъ Листеръ, бивши председателъ на английската академия на науките (1895 — 1900), професоръ по хирургия въ Гласго и Единбургъ, прославилъ се съ новъ методъ (антисептически) въ херургията, който извикалъ пълненъ превратъ въ начина на лѣкуване раните, награденъ съ много знакове на научно отличие отъ разни европейски университети и съвършено справедливо признатъ за единъ отъ най-великите хора въ наше време, пише: „Въ отговоръ на вашето писмо азъ безъ колебание ще кажа, че, по моето мнение, нѣма антагонизъмъ между религията на Исуса Христа и каквито и да било научни факти.“

Лордъ Ржйлей, изобретателъ на аргона пише:

„Истинската наука и истинската религия не противоречатъ една на друга, при това не могатъ да се противопоставятъ.“

Д-ръ А. М. Бжлнсъ, физиологъ, асистентъ въ Лондонския университетъ, авторъ на много научни трудове по Физиология, на жсо отговаря:

„Лесно мога да отговоря на вашъ въпроси. Азъ не мога да действителенъ антагонизъмъ между основните християнски учения и установените факти на на-

Вилиамъ Тьорнеръ, членъ на науките, ректоръ и вицеканцлеръ отъ 1903 г. на Единбургския университетъ, професоръ въ сжщия по анатомия, получилъ диплома за степенъ докторъ почти отъ всички английски университети, единъ отъ най-великите съвременни анатоми, пише:

— „Ако нѣкой ни каже, че ужъ съвременното знание и науката въ нашите дни сж противни на религията и християнството, ние можемъ по собственъ опитъ да засвидетелствуваме, че това не е вѣрно“.

Александръ Мжжлистеръ пише: „споредъ мене, нѣма конфликтъ между науката и нравствените духовни учения на Библията. Азъ мисля, че моя възгледъ се сподѣля отъ много хора, които сж посветили цѣлия си животъ на научни изследвания“.

Жрикъ Жриксенъ, виденъ хирургъ, известенъ операторъ и консултантъ, предаденъ отъ сърдце и душа на херургията, билъ професоръ по херургия, президентъ на университетския колежъ, а също и на английския колежъ на херурзите, отговаря тъй:

„Вие ми задавате два въпроса: 1) сжществува ли, споредъ мене, антагонизъмъ между науката и основните учения на Библията? 2) Има ли противоречие между религията на Исуса Христа и нѣкой научно установенъ фактъ? На тия два въпроса давамъ отрицателенъ отговоръ. Споредъ мене, нѣма антагонизъмъ между науката и сжществените учения на Библията, или между религията на Исуса Христа и нѣкой научно установенъ фактъ“.

Съ сжщите почти думи отговарятъ: **Джонъ Клжландъ**, д-ръ по

медицината, професоръ по анатомия на Гласговския университетъ и пр., *Джонъ Макей*, *Бетрамъ С. А. Ужйндл*, проф. *Дж. Рейнолдъ Гринъ*, професоръ по ботаника д-ръ на наукитѣ и пр., *Вилямъ Круксъ*, известенъ химикъ.

Клементъ С. Р. Маркгжмъ пише.

„Като отговарямъ на вашето писмо, ще говоря, излизайки отъ моя личенъ опитъ. Нѣма действително противоречие между научнитѣ факти и главнитѣ истини християнски. Въ това азъ съмъ напълно увѣренъ“.

Г. Симсъ Вудхджъ, професоръ по патология въ Кембриджския университетъ отъ 1889 г., по-рано директоръ на лабораторията на съединения съвѣтъ на колежа на Лондонскитѣ лѣкари и английскитѣ хирурзи; доцентъ по анатомия и паталогия, произвеждаалъ редъ оригинални научни изследвания, авторъ на редица научни трудове и пр., и пр., пише:

„Азъ съмъ съгласенъ съ васъ въ това, че *нѣкои теории*, поддържани въ името на науката, могатъ да бждатъ противопоставяни на нѣкои богословски догмати. Но хората на нашето време започватъ да разбиратъ, че между фактитѣ на науката и сжщественитѣ учения на християнската религия никога нѣма действително противоречие. Подъ „християнска религия“ азъ разбирамъ религията на Христа, а не онова, което нѣкои хора виждатъ въ нея. Подъ наука разбирамъ — търсене на истина и знание, а подъ хора на науката — хората, които се занимаватъ съ тия издирвания“.

Голлиджъ Крумъ, д-ръ по медицината, членъ на английското

дружество на хирурзитѣ, професоръ по акушерство въ Единбургския университетъ (1905 г.) и пр. и пр. пише:

„Вашето писмо отъ 17 априль получихъ. Едва ли трѣбва да говоря, че не виждамъ антагонизмъ между установенитѣ научни факти и основнитѣ учения на Христъ“.

Съ сжщитѣ думи отговаря **Г. Ф. Стаутъ**, професоръ по логика и метафизика и по философия въ университетъ „Св. Андрея“ и въ Окефорския университетъ, десеттъ по сравнителна психология въ Ебердинския университетъ и авторъ на редица съчинения по психология; *Дж. Кларкъ Муррей*, д-ръ по правото, проф. по нравствена философия въ Монреолъ, авторъ на редица съчинения по етика и пр.; **Л. Р. Вилберфорсъ**, професоръ по физика въ Ливерпулския университетъ отъ 1900 г. асистентъ и лаборантъ въ Кавендишската лаборатория въ Кембридж; *Вилямъ Гилдвнъ*, проф. по химия въ Лондонския колежъ на наукитѣ, а сжщо и въ Бирмингамъ, членъ на академията на наукитѣ и пр.; **В. Дж. Солласъ**, проф. по геология и палеантология въ оксфордския университетъ, по геология и зоология въ Бристолъ отъ 1880 г., по геология и минералогия въ Дублинския университетъ отъ 1883 – 97, членъ на редици учени дружества и авторъ на редица научни работи; *Томасъ Рипертъ Джонсъ*, професоръ по геология дълги години въ Сандгерстъ, почетенъ членъ на много учени общества и пр.; *Вилямъ Рамзай*, най-видния химикъ въ наше време, членъ многобройни учени дружества цѣла Европа, авторъ на много учени открития, д-ръ по п

на наукитѣ, по философия, членъ на академията на наукитѣ и пр. и пр.

В. *Присъ*, известенъ електротехникъ, президентъ на института на инженеритѣ, авторитетъ по телеграфа и телефона, отговаря така: „Азъ никога не съмъ срѣщалъ нито единъ фактъ, който да противоречи на учението на християнството. Нѣма противоречие между науката и религията. Азъ считамъ, напротивъ, че науката и религията оказватъ помощъ една на друга. Но фактитѣ, които се отнасятъ къмъ всѣка отъ тѣхъ, трѣбва да бждатъ изяснявани отъ

разсждливи учени, а не отъ недобросѣвестни софисти“.

Давидъ Старъ Джорданъ пише: „Азъ невиджамъ никакви доказателства за мнението, че ужъ основнитѣ учения на Исуса се намиратъ въ противоречие съ нѣкакви факти, действително установени отъ науката. До колкото тѣ засѣгатъ една и сѣща почва, между имъ се проявява най-поразително съгласие. Азъ разбирамъ при това, че учението на Исуса трѣбва да се счита за тождествено съ основнитѣ начала на християнството“.

Арх. Ст. Абаджиевъ.

Педагогически бесѣди.

Девството.

Въпросътъ за моралното състояние на младежитѣ днесъ е откритъ и по него се писа доста, пише се и ще се пише. Понеже въпросътъ е важенъ, необходимо е да се запознаятъ нашитѣ православни семейства съ възгледитѣ на първитѣ християни по него и какъ е прилаганъ въ домашния имъ животъ.

Една отъ най-забележителнитѣ и най-интереснитѣ прояви на християнския духъ въ домашния животъ у първитѣ християни е девството и целомждрието. Съ пълно право казва св. Ионанъ Златоустъ, девството само въ християнство-

то е достойно оценено. И ето защо той съ възторгъ запитва:

„Преди явяването на християнството, где е било девството?“ — Девицитѣ и младежитѣ сж прекарвали девственъ животъ въ първитѣ времена на християнството. Още тогава, именно, намираме мъже и жени, прекарвали девственъ животъ до 60–70 години. Това ни свидетелствува св. Иустинъ презъ първата половина на II вѣкъ. Истински пкъъ девственикъ се считалъ този, който при непорочно тѣло, се е отличавалъ още съ смирение и вътрешна чистота. Така сж учили апостолскитѣ мъже Климентъ

Римски и Игнатий Богоносец*); защото считали, че девството води към Бога, а нечиститѣ мисли и похоти отново отдалечаватъ отъ Бога. Предпочитание се е лавало на вътрешната чистота. Древнитѣ вѣрующи били убедени, че тая вътрешна чистота не може да бжде изгубена даже и въ такива случаи, ако тѣлесно човѣкъ бжде оскверненъ чрезъ грубо насилие, както това се е случвало въ време на гоненията. Но и тогава християнитѣ предпочитали смъртта си, отколкото да се лишатъ отъ девството; по-охотно отивали къмъ джелатитѣ, отколкото къмъ палатитѣ на царетѣ, велможитѣ и управницитѣ; по-радостно отивали къмъ лѣвоветѣ, отколкото къмъ съдържателитѣ на публичнитѣ домове (*ad leonem, quam ad leonones*). За това ни свидетелствува християнския поетъ Пруденций Климентъ (IV в.). А най-много девици пострадали въ времето на Максимиана — Диоклетияновия приемникъ. Историкътъ Евсевий наброява псвече отъ 600 християнки, които предпочели смъртта, като оставили богатство, слава, почести и тѣмъ подобни, отколкото да се лишатъ отъ девството си. Нѣкои пъкъ християнки прибѣгвали до самоубийство, само и само да не загубятъ своята честъ. За да ни бжде ясна представата, какъ сж пазели своето девство християнкитѣ, ще приведа само този особенъ случай, съобщенъ отъ древния църковенъ историкъ Никифоръ Калликсъ. Работата е била съ християнската девица Евфразия отъ Никомидия... Когато се почнало гонението на християнитѣ, тя решила да предпочете смъртта, отколкото да загуби девството си.

*) Апостолски ученици се казватъ прамитѣ ученици на апостолитѣ.

И привела въ изпълнение това свое решение така, както никой не могаль да предполага. Следъ като била мъчена и изтезавана, тя била предадена на единъ младежъ на растление. И когато тѣ останали насаме, Евфразия му заявява, че тя владѣе едно вълшебно средство, което прави човѣка не-нравения и че тя ще му съобщи този секретъ, ако той не се докосне до непорочността ѝ. Следъ това тя направила смесъ отъ воскъ и масло, намазала съ него врата си и казала на младежа да удари съ всичката си сила съ меча по врата, като го увѣрява, че нѣма да ѝ принесе никаква вреда. Опила билъ направенъ отъ младежа и тя се лишила отъ живота, но не и отъ девството си.

Християнкитѣ - дѣвойки сж водили пѣленъ, истински целомѣдренъ животъ въ всичкитѣ негови прояви. На тѣхъ били забранени каквито и да било неприлични дрехи, нито пъкъ отъ подобенъ родъ украшения и удоволствия. Киприянъ ни списва правилата, по които тѣ сж се ръководили: „Девицитѣ не трѣбва да се украсяватъ за нѣкого; не трѣбва да се стараятъ нѣкому да се нравятъ, освенъ на Господа, отъ Когото тѣ ще получатъ наградата. Девица да не се украсява така, за да привлѣка къмъ себе си мъжъ. Девица, която привлѣча погледитѣ на младежитѣ и възбужда въ тѣхъ страсти чрезъ своитѣ украшения, не може да бжде скромна и целомѣдрена по душа. Девица, която се краси съ злато и драгоценни камъни, изгубва най-важното — красотата на сърдцето“.

Ето какъ сж живѣли и възпитавали тогава девицитѣ и как сж ценѣли и пазили девството си.

Сега дали е така у нашитѣ християнски православни семейства?.. У нѣкои наши семейства понѣкога ставатъ такива безнравствени, развратни, отвратителни и съ печаленъ край еротични сцени, за които е срамно дори да се говори. И всички, които сж тръгнали по тоя пътъ, се извиняватъ, че вършатъ това, за да удовлетворятъ естествения половъ нагонъ. А нѣкои се дори оправдаватъ, че лѣкаритѣ имъ позволявали. Обаче всичко това правятъ и говорятъ, за да успокоятъ своята съвестъ. На всички е известенъ Природния законъ, че половото въздържане не вреди, а укрепява здравето. Това още повече важи за младежитѣ. Д-р Цинзень казва: „който лѣкаръ дава съвети за полово сношение на младежитѣ извънъ брака, извършва ниско престѣпление“. — Живота на младежитѣ днесъ не е добъръ. Днесъ срама между тѣхъ, като че ли е изгубенъ. Мнозина отъ тѣхъ сж отдадени да задоволятъ по какъвто и да е начинъ извратеното полово чувство. И благодарение на това, че днесъ младежитѣ — и момчета и момичета — изразходватъ

прекомерна сила и енергия, за да удовлетворятъ тази си страсть въ ненормалната си възраст, ние ги виждаме тѣлесно слаби и съ увѣхнали лица; морално паднали, а често даже и съ придобити венерически болести, които доизсмукватъ тѣхния жизненъ сокъ. Тѣ, съ една дума, сж роби на страстьта и болеститѣ и, следователно, негодни за борбата въ живота. Тѣ сж обречени, рано или късно, на загинаване. Ако не тѣ самитѣ, то тѣхното потомство е вече на изчезване, защото природата не търпи хилавото и болното.

И тъй, има два пътя за девичитѣ: 1) този, по който сж живѣли древнитѣ християнки и 2) пътя на разврата, на развлеченията. Докато първитѣ живѣятъ щастливо и оставятъ здраво, бойно, силно потомство; вторитѣ въ скоро време се насищатъ, увѣхвятъ и заминаватъ, като оставятъ хилаво потомство, което ще проклина днитѣ на живота си. И още по-тежко ще бжде на тогава, който съблазнява едного отъ тия най малкитѣ.

—

Нашиятъ печатъ за жената.

Какъ може жената да твори.

Следъ като цѣлото общество у насъ и въ чужбина изживѣ войнитѣ и резултатитѣ отъ тѣхъ, задъхана се толкова много падения,

че усилията за премохването имъ се указваха неэффективни и закъснѣли, още повече, че борбата за хлѣбъ погълна вниманието на всички. Жената, която е еднакво отго-

ворна за здравината на поколенията, съ мъжа заедно, трѣбва да си вземе бележка какъ може да твори. И творчеството ѝ може да премахне много отъ следнитѣ злини:

УЛИЧНАТА ЛИТЕРАТУРА, онова сензационно, лишено отъ художествена стойностъ четиво, което спекуланти съ болното време използватъ, се загнѣзди въ всѣко почти семейство, тя се рязшири между учащитѣ се и стана причина да се огроватъ много крехки души, като уби пазаря и търсенето на истинската книга на твореца писателъ. Жената, наблюдателъ на това явление, съ минимумъ усилия може да въздействува за унищожаването на тая отрова и, по този начинъ, да сътвори чистота въ душата на детето, чрезъ посочване на образци отъ истински постични творения наши и чужди.

ПРОСТИТУЦИЯТА, онова социално зло, което погубва младини, семейства, общества, дарования и унищожава човѣка,, родаващъ, тѣлото си, нарастна до гигантски размѣри. Обществото е много немарливо днесъ и съ дѣлата си често създава почва за още по-широкото развиване на това зло. Жената може и тука, безъ да се бои отъ упреци или противодействия, да вложи творчески елементъ на дейностъ и да извади изъ тинята много погубени деца на мизерията. Тя може да организира и съ просвѣта и съ организирано материално създаване на условия постепенно да отклонява пропадналитѣ въ блатото на порока. Колко велика и благородна би била нейната заслуга.

ПИЯНСТВОТО, АЗАРТА, тѣзи съпътници на моралното и физическо опропастване на човѣка, които се увеличаватъ съ увеличаването на

другитѣ обществени неджзи, днесъ заплашватъ да погълнатъ много сили, които биха се използвали въ колесницата на народното здравяване. Нима не може жената съ своята нежностъ, топлота, грижа постепенно да ги оглади и намали поне. Въ тоя пѣтъ нека вложатъ усилията си всички съзнателни жени.

Жената притежава магически чаръ на въздействие надъ мъжа, тя може да го използва не за друго а за да сътвори отъ тоя мъжъ и добъръ свой другаръ, и полезенъ гражданинъ.

Жената и политическитѣ борби

Жената трѣбва най-напредъ непрекъснато да работи върху своята обща култура, да издигне до най-висша степенъ своя интелектъ. Само тогава тя би указала известно влияние въ обществените животъ, само тогава би реализирала преследваната отъ нея цель — да усигури общото благоденствие.

Преди да се отдаде на политическитѣ борби, жената трѣбва до съвършенство да издигне своята човѣшка личностъ; преди да почне да политиканствува тя трѣбва да пресуши всичкитѣ извори на мъжкото поклонничество, да му пресече всичкитѣ пѣтища. Само, когато външността ѝ, когато красотата на тѣлото ѝ престане да бѣде цель на живота ѝ, само когато тя до светостъ възвеличи своитѣ матерински задължения, тя би могла съ чиста съвестъ да се отдаде на своитѣ влечения върху политическата арена. Инѣкъ успѣхитѣ ѝ въ това направление биха станали причина да се увреди на останалитѣ ѝ задължения — било, като майка, общественица или възпитателка.

За святостта на брака.

Много новатори възстават против брака, но всички тѣ протестиратъ противъ формитѣ, въ които той се проявява. Противъ сщността на брака, обаче, никой здравомислящъ човѣкъ не може да се опълчи.

Всичката оная символика, заключаваша се въ благословията на Църквата, е велико откровение, съдържащо действително нѣщо божествено. „Онова, което Богъ е съчеталъ, да не го разлжчи човѣкъ“, е предупреждение, че развода е немилъ Богу. Но божествената истина, произнесена при вѣнчаваната, е валидна само за бракъ, сключенъ при наличността на оная светостъ, която представя отъ себе си съчетание, почиващо на хармония, на взаимностъ.

За жалостъ, великото таинство на брака е опетнено отъ авантюристи жени и мъже, които отъ всичко въ живота правятъ спортъ и само цѣлостни натура, стоящи надъ посредственото въ живота, успѣватъ да сключатъ бракове, чиято светостъ нищо не е въ състояние да наруши.

Едно голѣмо обществено зло.

Държавата въ своитѣ усилия да нормализира живота, често оставя такива празннини въ законодателната си дейностъ, които най-чувствително засѣгатъ семейството и неговата здравина. Свидетели сме на едно положение, което като последица отъ войнитѣ, гебелно предизвика разстройването на нашето семейство.

Статистическитѣ данни у насъ сж много унизяващи и печални. Бракоразводитѣ вмѣсто да се намаляватъ, растатъ съ бързи крачки.

митрополиитѣ и Св. Синодъ сж просто въ невѣзможностъ да се справятъ съ това голѣмо обществено зло. За него трѣбва да помислятъ всички въ тая измжчена страна, въ която злинитѣ и падежията се раждатъ полесно отъ всичко.

И бащи и майки и всички истински радатели за здрава държава трѣбва да насочатъ погледи къмъ държавата, която чрезъ законоположения да спре този семеенъ разколъ.

По-малко безгрижие къмъ най-болния общественъ въпросъ у насъ, отъ който зависи всичко. Хиляди бракоразводи — това сж хиляди разнебитени семейства, хиляди нещастни деца, една голѣма държавна рана, която бързо трѣбва да се лѣкува.

Жената е всичко въ кжщи.

Жената е основния камѣкъ на семейството. Отъ жената зависи цѣлата кжща. Опитното око на порядъчния гражданинъ схваща отъ улицата качеството на домакинката. Премиите ли прага на пжтната врата и подадете ли се въ двора на кжщата, вие можете вече да забележите влиянието на жената, — можете да си съставите понятие за качествата на жената. Всѣка кжща си има своята особеностъ, всѣка кжща си има своята наредба.

Едни кжщи сж спретнати, наредени, чисти, въ редъ — други мръсни разхвърляни, безпорядъчни. Това се забелѣзва и по външността на децата, на мъжа и на жената.

Всѣка жена си има свой вкусъ, свои схващания, свои вѣрвания, свои амбиции. Всичко, което заобикаля жената въ кжщата носи точниятъ отпечатѣкъ на качествата на жената. Затова и уредбата и организацията на зсички кжщи е различна.

Вземете една набожна майка, една истинска вѣрующа и кротка християнка. Щомъ влезете въ кжщата ѝ, вий ще почувствувате влиянието на нейната вѣра. Кандилцето, иконата,

разнитъ божигробски шампи, библията, разни религиозни книжки, кръстенца, медалиончета и др. работи ще видите по стенитѣ, по маситѣ, по шийкитѣ на децата, а заговорите ли съ нея или съ децата и благостта и кротостта на Христово учение ви полъхватъ веднага. Всичко въ къщата е наредено по християнски и всѣки, който влезе въ нея забелтъзва влиянието на истинската майка — християнка върху уредбата на къщата, върху цѣлото семейство.

Вземете една свѣтска, суетна, кокетна славолюбива, капризна жена или майка. Влезете въ къщата и, анализирайте обстановката, и надникнете въ всичкитѣ къшета на къщата и, заговорете съ нея, погледнете децата и, и вий ще видите пъленъ контрастъ съ първата картина. Тукъ имаме другъ миръ, другъ животъ, други схващания, други обичаи, други идеали, друго общество, други амбиции. Тукъ чистиятъ една или повече служини, но реда въ къщи не е по голѣмъ. По стенитѣ, по маситѣ, по децата ще срѣшнете изящни картини, разкошни рамки, златни гривни и диамантни пръстени; въ разкошно наредения салонъ ще видите изящни статуи, етажерки, канапета, цвѣта, килими, вази и др.; а въ кухнята и въ отходнитѣ мѣста можете да намерите най-нежелателнитѣ и отвратителни мръсотии и всичко това ще носи пакъ точниятъ отпечатъкъ на жената, на майката, — тази къща ще бѣде пакъ точниятъ отпечатъкъ на идеитѣ, на схващанията, на капризитѣ на жената.

Жената е главния факторъ за пазване живота и здравето на децата.

Интелигентната майка съ своята подготовка и съ своя похватъ съ своята здравна просвѣта ще предотврати хиляди нещастия и заболявания.

На жената, на майката, много повече, отъ колкото на всѣкиго другиго трѣбва да се обърне най-сериозно внимание — за нейното свършено и завършено възпитание. Тя трѣбва да бѣде запозната съ всичко онова, което интересува гигиената на къщата, гигиената на децата и въобще съ всичко онова, което е въ връзка съ здравето и живота на човѣка. Майката е, която твърде често, вкарва най-скжпитѣ си рожби

въ гроба. Жената най-често е причината за деморализацията на мъжа и, отъ нея зависи да направи отъ къщата си адъ или рай.

Досегашнитѣ грижи на държавата бѣха насочени почти изключително за мъжетѣ и сж достигнати доста добри резултати. Време е вече да се насочи най-голѣмо внимание върху жената. До тогызъ, до когато не се възпита жената, сжщественъ прогресъ въ нацията неможе да има. И живота ще продължава съ всичкитѣ си дефекти, както и до сега. Въ това направление трѣбва да бѣде насочено вниманието на всички частни дружества и комитети, на общината и на държавата.

Красотата на жената.

Най-голѣмото зло на умствената и нравствената култура е било нанесено тогава, когато мъжътъ почналъ да дири външна красота у жнната. Хората на мисълта въздигали у жената личността, душата, а не нейнитѣ форми, лице и очи.

Ценейки и издигайки до култъ своята хубостъ, жената се лишава отъ много свои ценни добродетели. Нейната индивидуалност постепенно става жертва на тая и слабостъ. Тя добива едно криво схващане за свѣта. И тоя грѣшенъ мирогледъ върху нѣщата хвърля фаталенъ отпечатъкъ върху цѣлия и бѣдещъ животъ.

Много предстоящи нейни задължения, спрѣмо семейството и човѣчеството въобще, оставатъ засѣчени отъ стремежитѣ на жената за надценяване на външния блѣсъкъ.

Но на къде води това? Колко сж женитѣ, които сж се запитвали, какво носятъ тия суетни свѣтски ламтежи?

Жената не трѣбва да забравя духовития афоризъмъ, че възхищението само отъ външността е равносилно на възхищение отъ хубави тоалети върху въсьчни модели задъ стѣклата на нѣкоя осветена витрина. Тя трѣбва винаги да си спомня казаната — умѣстна и правдива — истина, че ние изгубваме всичко положително у насъ щомъ веднажъ освободимъ дѣлата си отъ собствената си съвестъ и ги подчинимъ на мненията на другитѣ.

Да подчртавашъ само външното у себе, да предлагашъ на чуждото око

само викашния си блъсъкъ, а да хвърляш сѣнка върху своя вътрешенъ миръ, върху душата си съ игнорирането на нейната красота, значи да подложиш себе си на най-големия унижение, защото не външната красота трѣбва да е цѣлѣта, сжщността на животъ, а духовна прелестъ.

Кокетството.

За да си осигури колкото се може по-добър физически и духовенъ животъ, да привлече мъжа, у когото вижда заложбитъ за това, жената е прибѣгнала до кокетството.

Ако мъжътъ предпочиташе умствено развитата или физически силната жена, неминуемо всички жени щѣха да почнатъ да развиватъ умственитъ си способности и мускулитъ си. Така, днешнитъ мъжъ, който предпочита кокетката предъ сериозната жена, е единствения факторъ на женското кокетство. Къмъ кокетството прибѣгватъ обикновено слабитъ и непритежаващи нищо особено жени. Умната, добра, способна и трудолюбива жена може да мине и безъ кокетството --- защото тя притежава достатъчно други качества, за да привлече мъжа. Мъжътъ е виновникътъ за издребняването на жената въ кокетство.

Интелигентностъ у жената.

Мнозина мислятъ, че природната интелигентностъ у жената е такава, като у мъжа и че известни придобити качества у него се дължатъ на привычката му да учи повече, но че тая разлика ще излезне сега при еднаквото обучение на даата пола. Обаче това не ще стане, защото тя се дължи не само на привычки и традиции, но лежи въ главната функция, за която е предназначена жената и която никое общество и нрави не могатъ да измѣнятъ — материнството. То създава у нея единъ основенъ алтруизъмъ, който се налага на цѣлитъ ѝ животъ, на нейния духъ и сѣрдце, като дава и една по друга ориентировка.

Жената жадува да проумѣе не законитъ, които управляватъ живия миръ, нъ чувствата на тия, що живѣятъ край нея, не болкитъ, отъ които страда човѣчеството, но средствата за лѣкуване на тия стра-

дания. Тя разглежда цѣлата вселена съ очитъ на майка: растенията, животнитъ; хората не я интересуватъ, зарадъ формата, гласа или хубостта имъ, не като предмети за изучаване. Но като сжщества, способни за радостъ, скърби или щастие.

Провидението е създадо жената да бжде преди всичко майка и нито логиката, нито отвлеченитъ идеи, нито критичния умъ, които не сж ѝ присжщи, ще ѝ помогнатъ при нежното майчинско отглеждане дѣцата, при купнежа да обича и бжде обичана. Пъкъ и мъжа желае всѣкога да намѣри въ жената преданна и интелигентна другарка, която съ своитъ мъдри, и често и по практични съвети да облекчава трудната му житейска задача, да го успокоява, радва, да умѣе добре да възпитава дѣцата му и да ръководи домакинството, като го освобождава отъ всички дребни грижи около него. А интелигентността, интуицията, активността, наблюдателния духъ и изобретателността, съ които е надарена жената, помагатъ отлично за задоволяване на тия изисквания.

Жената като изобретателка.

Стремежа на жената всичко да запази, да увеличи, да подобри, заедно съ активността и дара да наблюдава, добива добро приложение навсѣкжде благодарение практичната нейна изобретателностъ. Обществото се заблуждава, като мисли, че жената нищо не е открила, понеже нѣма патентовани изобретения; а тя не е създавала такива, защото не е имала широко поле на дейностъ срѣщала е много спѣнки и мжчютии да патентова и приложи на практика откритията си, а най-вече не е имала амбицията да се прочуе, нонеже тя винаги се задоволява съ възхищенията и привързаността на тия, всредъ които живѣе и обича.

Жената не изобретява ли постоянно въ кжщи? Домашната економия се състои отъ цѣла серия практически придобития, чрезъ които домакинята се старае да постигне благоденствие за семейството си при най-разнобразни елементи: храна, облекло, жилище, пари, вкусъ, естетика и хигиена. А и при сегашния труденъ и скжпъ животъ, колко изобретения е направила тя, за да може

да дава на домашните си здрава и питателна храна, но съ половината продукти и средства, от тия преди войните. Колко нови средства е открила тя, за да изработи сама или поднови економично мебели или облекло, без помощта на специалисти и майстори,

Ученият социолог Мазонъ твърди, че жената първа е открила хранителните растения, като се е погрижила да ги култивира край жилището си и турила тъй начало на земледелието. Тя първа е отгледала малките на убития от мъжа ѝ дивечъ. Опитомила ги е и създала първите домашни животни. Тя първа се е спрѣла да плете и

тжче отъ влакната на лена, конопа и вълната платове, за да запази себе и близките отъ промѣните на температурата. Тя е изнамѣрила разнитѣ катаплазми, масла, лѣковити билки и пития, на които се основава по сетне и медицината. Жената е намѣрила средство да използва копринената буба и приготвя отъ нейните пашкули най-финни платове; тя е открила и всички начини за варене, солене и пушане на храните и зеленчуците и тяхното дълго запазване и пр. и пр. И макаръ че повечето изобретения и да сж бреветирани отъ мъжа, идеите първоначално сж били дадени пакъ отъ жени.

Домакински известия.

Народни лѣкарства.

За да бждешъ здравъ, дръжъ главата студена, краката си на топло и стомаха гладенъ.

Безсъница се цѣри, като пиешъ студена вода и мокришъ главата си съ такава, като избѣгвашъ да спишъ въ стая съ нагледена пещъ. 2. Вземи нѣколко сухи макови пжпки и ги свари, пий отъ тази вода после по три чашки на день. 3. Най-доброто средство е четението на нѣкое житие или история лежишкомъ въ тревата, като ще лежишъ на лѣвата си страна и ламбата да ти саѣти въ очите, и, следъ като ще ти се приспи, угаси ламбата и се обърни на дѣсната страна. Никога не спете на лѣвата си страна.

Възпаление ли имашъ на очите си, ще ги цѣришъ, като 4 пжти на день залепвашъ на тяхъ листа отъ кисела зелка.

Главоболіе. Пий всѣки часъ по чаша студена вода и прави по три минути следъ това разходка.

2) Или налагай главата си съ виненъ оцетъ. 3. Налагай главата съ чисти лимонени кори, или дръжъ главата на студено, краката на топло, а стомаха гладенъ.

Мигренъ, цѣри се най-вече като пиешъ студена вода начесто.

3 жбитѣ ли те болятъ, скълцай чеснокъ и наложи болиия жбъ, като ще гледашъ, щото отъ чеснокака да падне частица въ болния нервъ на жбъ. 2) купи отъ аптеката малко креозотъ и внимателно на памукъ съ върха на чиста клечица го постави.

Крѣвотечение отъ носа ли имашъ, веднага стегни лѣвата си ржка силно съ една кърпа; ако ти тече крѣвъ изъ носа на десната ноздра, дигни си дѣсната ржка на горе, а ако ти тече крѣвъ отъ лѣвата ноздра, стегни дѣсната си ржка и издигни лѣвата ржка на горе и крѣвта ще престане.

Хрема (кихавица). Нагрѣй една кърпа на пещъ добре, и я постави на носа, презъ това време отвори

си устата и дишай силно въ ноздритъ си; като истине кърпата нагрѣй я пакъ. Краката колко можешъ държъ на топло.

Полуда се цѣри, като сваришъ коренитѣ на бжалякъ и водата давашъ на болния да я пие по 4 пѣти на день. 2. Натривай болния съ силна жарка коприва, долната му половина.

Прѣмиране отъ кюмуръ се цѣри като извадите болния на чистъ въздухъ, после го разтривате съ оцетъ и му давате да пие отъ него.

Кашлицата се цѣри: вземи нѣколко глави чеснокъ, свари го добре въ млѣко, влей въ него малко медъ и дай на болния да пие по 2 лжжици супени на день. 2) Пий 6 пѣти на день по лжжица сокъ отъ варенъ морковъ или рѣпа въ топло млѣко. 3) Пий така сжщо козю млѣко.

Охтиката се цѣри като захване болния да се храни само съ чистъ медъ, или да промѣни въздуха т. е. да отиде въ топлитѣ странъ.

Кървохрачене отъ гърлото. Когато страда нѣкой отъ тая болестъ, дай на болния (при прѣвъ пѣтъ, като забележи, че е изплюлъ кръвъ), една лжжица скѣлцана соль, разтопена въ студена вода да пие; при усилване, давай на болния да гълта по лжжица суха соль, като често му се дава да пие студена вода.

Сърцебиение се цѣри, като се налага сърцето съ студени кърпи по 4 пѣти на четвъртъ часъ.

Мжчно ли пикай, давай на на болния по нѣколко пѣти на день да пие сироватка (изцедена отъ пресно сирене).

Треската се цѣри: вземи чеснокъ и люти пиперки (червени), и ги свари съ вино, изпий го още до като е горещо и се завий добре въ леглото, като се изпотишъ, преоблечи се и ще оздравѣешъ. 2) Вземи отъ аптеката аспиринъ глътни 2 праха, после пий горещъ чай 2 чаши и легни на леглото си, като се завиешъ добре съ топла завивка; като се изпотишъ, преоблечи се, отъ което после ще оздравѣешъ. За Най-доброто лѣкарство е като н. ядешъ 3 дена по редъ, нито пѣкъ пиешъ нѣщо.

Жълтеницата се цѣри, като всѣка сутринъ изпивашъ по една

чаша чорба (армея) отъ кисело зеле

Пияния се изцѣрва, ако веднага му се даде да пие силно горчиво кафе съ лимоненъ сокъ и се полива главата му съ студена вода, или му се даде амонякъ да смърна.

Истерията се цѣри съ топли сапунени и солени бани

Ревматизма се цѣри, като се разтрива болното мѣсто съ хрѣнъ или рѣпа съ готварска соль; 2) намира се мравунякъ (мравки) и се поставятъ на болното мѣсто; 3) скѣлцай чеснокъ и наливай въ него по-малко зейтинъ, после лепи болното мѣсто съ тая мазъ. Или разтривай болното мѣсто съ пресна жарка коприва.

Епилепсията се изцѣрва, ако болния се храни само съ прѣсно млѣко.

Парадичъ се цѣри, ако болния прави ежедневни топли бани съ разтопена варъ (киречъ) и кюкюртъ (сѣра); банята да бжде по възможностъ много гореща.

Брадавицитѣ се изкореняватъ, като се мажатъ съ скѣлцанъ чеснокъ, забърканъ въ свинска мазъ.

Разстение на коситѣ и закрѣпването имъ става, ако се маже главата и коситѣ съ мечешка лой.

Мазолитѣ се премахватъ, ако се намазватъ всѣка вечеръ, при лѣгане съ доена свѣщъ съ нѣколко капки отъ вино.

Маясьлъ на прохода имашъ ли, вземи червенитѣ пъпки — зърна отъ шипка, вари ги и пий течността студена.

Или: вземи ленено семе, прави съ млѣко лапи (компреси) и лепи на прохода, или: тури нѣколко пивавици около прохода.

Рака се цѣри, като се маже подпухналата частъ съ мишеморка или (юстюбечъ) (или жълтъ арсеникъ) ежедневно, до като се премахне.

Ухапване отъ бѣсно куче се изцѣрва, ако веднага, следъ ухапването, се даде на болния да изпие силенъ виненъ оцетъ 1 чаша или четвъртъ кило сутринъ и $\frac{1}{4}$ — вечеръ, а раната да се мие често съ солена вода.

Ухапанъ отъ змия се изцѣрва, ако веднага раната се разреже, изстиска и посипе съ соль и се испие 1 чаша зейтинъ. Понѣкой мѣста на ухапаното мѣсто поставятъ жаба съ мѣшината (корема). Отъ отровата на змията жабата скоро ще умре. Взима

се втора, трета и така, докато се изсмуче всичката отрова от жабитѣ. Тогава болниятъ съвсѣмъ оздравѣва.

Ухапанъ отъ паякъ или отъ пчела ужиленъ се цѣри, ако ухапаното мѣсто се намаже веднага съ амонякъ.

Домакинството нѣкога и сега.

Знае се, че едно отъ най-важнитѣ качества на жената е домакинската способностъ. За истинска домакиня, споредъ мнението на вещи лица, се счита оная жена, която умѣе да разпредѣли своето време дома си така, че всѣка минута да бѣде из-ползувана. Жената трѣбва да прояви най-напредъ грижа за децата си, ако има такива, следъ това да постави въ порядѣкъ стаятъ си, а най-вече кухнята, да може да си изработва обикновенитѣ облека и бѣлѣи, да може да готви и най-главно да бѣде чиста.

Въ по-старо време домакинството се считаше като първо и най-главно достоинство на жената. И колкото по-добра домакиня е бивага една жена, толкова съ по-голѣмо внимание и довѣрие сж се отнасяли къмъ нея. Въ брака това мнение е имало винаги решаеще значение.

Днесъ, за голѣмо съжаление, започна все по-малко и по-малко да се уважава тая традиция и не е чудно, ако дойдемъ нѣкога до положението само слугинитѣ да управляватъ домакинството. Щастие е, че българката още продължава да стои на поста си като домакиня, при което смогва да се занимава и съ само-образованието си и съ друга културна и обществена дейностъ.

Какво трѣбва да знае майката.

При деца трѣбва да се държи следното поведение: никога не трѣбва да ги принуждаваме да пълнятъ стомаха си или да се хранятъ съ храни, които имъ сж противни, но винаги да се мжчимъ да ги приучимъ къмъ различни ядива. Това не значи, че детето трѣбва да яде много отъ въпроснитѣ ядива. Достатъчно е само да вкуси отъ тѣхъ. Убеждението, че детето трѣбва да яде всичко, което се сложи на масата, трѣбва да се преоформи въ смисълъ — детето трѣбва да вкуси отъ всичко, което се донесе на масата, и тогава да яде отъ това, което му се харесва, което вкуса му пожелае. Много майки твърдятъ, че е практически невъзможно да се задоволятъ всички вкусове, защото е невъзможно да се готви за всѣки поотдѣлно. Тази забележка не е съвсѣмъ права. Зашото за никога домакиня не е мжно да сложи на масата, покрай другото ядене, хлѣбъ, масло, плодове, яйца и млѣко, или поне да ги има на лице. Само съ хлѣбъ и плодове може човѣкъ добре да преживѣе — а децата всички почти обичатъ тѣзи ядива. Често пкти се натрапватъ на децата храни, защото били много хранителни или скъпи, или се измжчватъ, като веднага следъ първата порция имъ се слага втора. Който отрано приучи своитѣ деца къмъ редъ при ядене, а най-вече — въ едно и сщо време, той рѣдко имъ натрапва храни; празничитѣ чении следъ ядене най-добре ще говорятъ на щастливата майка, че нейнитѣ деца сж яли съ удоволствие това, което имъ се е сложило.

Бележки.

Бѣлитѣ робини.

На 18 септем. въ Грацъ се състоя международенъ конгресъ за борба противъ проституцията и търговията съ жени и момичета. Чуждитѣ вестници даватъ следнитѣ сведения за тая безчестна търговия: отъ 1 октомврий 1919 г. до 1 май 1920 г. въ голѣмитѣ германски градове сж изчезнали безследно 3,700 жени и момичета, Голѣма частъ отъ тия жени

сж станали жертва на мошеници, които сж имъ обещавали доходна работа. Много отъ тия жени сж били изпратени въ публичнитѣ домове въ България, Турция или Гърция. Въ сръбскитѣ и македонскитѣ вертепи имало и малолѣтни проститутки. Въ гр. Хамбургъ, лето има централа за търговия съ бѣли робини, имало е 30,000 робини. Германскитѣ търговецъ на жени Корнелиусъ Ритеръ въ 1923 г. само презъ лѣтото е про-

далъ на единъ холандски сводникъ 50 момичета за 60 милиона златни марки.

Пакъ кжси рокли.

Парижкитѣ модни магазини се опитватъ за предстоящия сезонъ да въведатъ модата на извънредно къситѣ рокли. Моделитѣ на тия рокли били по-къси отъ всички други, които сж носени до сега. Тѣ щѣли да достигатъ едва до коленетъ. Въ налагането на тая нова мода се съзира прѣста на нѣкой фабриченъ картелъ за чорапи, който по този начинъ цели засилването на своята търговия. До кога това безсрамие?

Противъ Тютюна.

Тютюнътъ затпява и умъртвява съвестта. Голѣми мъже и момчета, които се вдаватъ въ тази себелюбива страсть, лесно се увличатъ и въ други престѣпни деяния. Тютюнътъ ослабва всичкитѣ морални чувствувания. За доказателство на това разгледайте статистикитѣ на затворитѣ. Почти безъ никакво изключение, всичкитѣ подправчици на подписи, злоупотребители и измамници употребяватъ тютюнъ. Отъ 70 хиляди луди въ Америка 15 хиляди дължатъ лудостта си до голѣма степенъ на тютюна. Пушенето е много гнусенъ навикъ.

Д-ръ Уелчъ казва: „Пушачътъ издава отровни пари изъ всичкитѣ пори на кожата. Той е подвиженъ казанъ за преваряване на спиртни есенции. Пушачътъ воня, кждето и да иде — самиятъ му дъхъ е гнусенъ и отвратителенъ.

Бракътъ и болеститѣ.

Въ Виена има едно лѣкарско бюро, което преглежда лицата, които искатъ да встъпятъ въ бракъ. Отъ прегледанитѣ въ 1923 год. лица 24% били здрави, 25% негодни за браченъ животъ, 18% болни отъ венерически болести, 13.5% туберкулозни и 16.5% болни отъ други болести.

Престѣпността у мъжа и жената.

Презъ 1923 год. въ Германия сж били дадени подъ сждъ за извър-

шеи престѣпления 10.196 мъже и 1358 жени; за многоженство били осждени 90 пжти повече мъже, отколкото жени; за пиянство сж били осждени 9384 мъже и 720 жени.

Сирацитѣ отъ войната.

По сведения отъ дирекцията на статистиката, само отъ войната презъ 1912 и 13 година има 71,466 сирака, отъ които сж майки сж 35,373 момчета и 33,085 момичета, а кржгли сираци сж 1539 момчета и 1473 момичета. За последната война отъ 1915 до 1918 година статистически сведения още нѣма, но числото имъ е много голѣмо.

Американкитѣ и разрушенията отъ войната.

Женитѣ сж бивали винаги и всѣкъде най-отзивчиви къмъ нещастieto на другитѣ. Войната, която разруши до основи половината отъ градоветѣ и селата на северна Франция, даде възможностъ на много жени да покажатъ чудеса на благотворителностъ. Най-много се отличиха въ това отношение пакъ американкитѣ. Основаниятъ отъ г-ца Ани Морганъ и г-жа А. М. Дайкъ комитетъ е успѣлъ да възстанови напълно и да даде животъ на 130 села въ околността на Соасонъ, като е изразходвалъ за тази цѣль около 200 мил. лева. Освѣнъ това сжщиятъ комитетъ е раздалъ пожщнина, дрехи, храна и помощи на 70,000 бежанци

Моисеевитѣ скрижали намѣрени.

Въ последнитѣ английски вестници четемъ новината, че професорътъ отъ Оксфордския университетъ Флидере билъ успѣлъ да открие въ Синайската гора оригиналнитѣ Моисееви скрижали. Следъ изследването имъ отъ познавачи станало явно, че намеренитѣ скрижали сж писани наистина отъ Моисей.

При Св. Синодъ отъ 1 септ. г. е открита Дирекция на църковното книгоиздателство. Дирекцията търси благочестиви християни и християнки за сино-

дни *книгопродавци*, — нова служба при Дирекцията. Синодните книгопродавци ще имат за задача да разпространяват духовните издания между народа из царството. Намъсто заплаща, тѣ ще получаватъ единъ задоволителенъ процентъ отъ продаденитѣ издания, който процентъ напълно ще усигури тѣхната и на семействата имъ издрѣжка. Отъ книгопродавцитѣ се изисква добро поведение и настрोение спрѣмо православната Църква и ревностна работа. Който желае да заема такава служба, да се отнесе съ заявление до Св. Синодъ, като приложи удостоверение отъ енорийския си свещеникъ за поведението си спрѣмо църквата и възрастта си, както и реална гаранция (въ банково свидетелство или имотъ) за 2500 лв., срѣщу която ще му се открие текуща смѣтка при Дирекцията. По тая смѣтка той ще тегли и изплаща изданията. Подробни разяснения се даватъ отъ Св. Синодъ — Дирекция на църк. книгоиздателство — на всички, които сериозно пожелаятъ да заематъ въпросната служба.

Освенъ ревностни християни и християнки, които Дирекцията дири, за да ги назначи на казаната служба, същата дири такива както и благоговѣйни свещеници за *разпространители* на духовните издания, които разпространители биха *сериозно и неуклонно* се заловили за същата работа изъ с в о т ѣ и близосъседнитѣ мѣстожителства. Разликата между *разпространителитѣ* и *книгопродавцитѣ* е тая, че последнитѣ изключително ще се занимаватъ съ тая работа, когато първитѣ — само въ свободното си време. И разпространителитѣ трѣбва

да си откриватъ кредитъ при Дирекцията, като внесатъ реална гаранция на половинъ по-малка отъ кредита — текуща смѣтка, който биха желали да си откриватъ.

Училището при „Бѣлия Кръстъ“. Св. Синодъ е далъ благословение да се започнатъ редовнитѣ занятия при това училище, като се поканятъ за учители представенитѣ отъ управлението му лица за такива, а именно: Архимандритъ Ст. Абаджиевъ, Икономъ Ап. Георгиевъ, Икономъ Дим. Мариновъ. Прот. Из. Гошевъ, Ап. Николаевъ, Хр. Стояновъ. Последнитѣ двама сж учители по западно и источно пѣние.

Духовни концерти. На 12, 1 и 14 септемврий — днитѣ на освящаване храмъ-паметника „Св. Ал. Невски“ се дадоха духовни концерти придружени съ духовни сказки. На 12 септемврий концерта биде даденъ отъ Соф. Духовна Семинария. Сказка държа Ст. Петковъ. На 13 септемврий концерта биде даденъ отъ Братството на „Бѣлия Кръстъ“. Сказка държа Монахиня Павла. На 14 септемв. духовния концертъ биде даденъ отъ Соф. Духовна Семинария и Братството „Бѣль Кръстъ“. Държаша се две сказки: отъ учителя Стояновъ и Монахиня Павла. По-подробно концертитѣ сж описани въ броеве 33, 34 и 35 на „Църк. вестникъ“ отъ 20 септемврий т. г. Учителтъ Ап. Николаевъ дирижираше и двата хора.

Духовна екскурзия. На 2 октомврий десетъ сестри отъ братството „Бѣль Кръстъ“ предприеха духовна екскурзия въ Южна България, градоветъ: Айтосъ, Карнобатъ, Ямболъ и пр. На 5 и 6 тѣ сж дали духовенъ концертъ

въ Айтосъ, като устроили три събраия, които били добре посетени.

Литаковскиятъ (орханйско) енор. свещеникъ Борисъ Георгиевъ ни пише отъ 18. VIII, че на 16 и 17 сжщи месецъ е посетилъ селото му сиодниятъ книгопродавецъ Иеромонахъ Ан. Бачковски, който съ съдействието на интеллигентния о. Бориса, е пръсналъ доста духовни книги, като обходилъ всички кафенета, кръчми и къщи въ селото. Записалъ е доста абонати за „Християнка“ и раздалъ голъмо количество отъ изданията на „Бълия Кръстъ“. Свещ. Борисъ е възхитенъ и дава отлични отзиви не само за работата на о. Антима, но и за самото дѣло, което той анламира и насърдава.

„Нека се пуснатъ повече апостоли на истинското Христово слово, м сионери, проповѣдници и пр. „Бълия Кръстъ“ високо да вдигне своята свещенна хоругва и всичко да стане на кракъ за борба съ полковетъ и легионитъ на врага. Нека всички свещеници да съдействуватъ на пжтуващитъ апостоли за по-широко разпространение у нашия народъ на славата Божия“, — завършава о. Борисъ дългото си описание, което ние, по нъмане мѣсто, неможахме да помѣстимъ изцѣло.

Духовна екскурзия на Пловдивското братство при църквата „Св. Параскева“. 65 членове и членки отъ това братство подъ водителството на председателя си Прот. Теодосий Кунчевъ, на 8 юлий т. г. сж посетили Мулдавскиятъ монастирь „Св. Петка“, който се издига красиво надъ гр. Станимъка. Члена отъ Братството Тр. Тодоровъ, който ни подробно и вѣщо описва цѣлата екскурзия, неможе да се нарадва на оная духовна

полза, която братята и сестритъ сж извлѣкли отъ нея. Въ манастиря била отслужена литургия по случай отиването имъ. Хора на Братството е пѣлъ. Игуменътъ, о. Иеромонахъ Инокентий тържествено и сърдечно е посрѣщналъ и изпратилъ братството. Пжтътъ до манастиря и обратно е билъ прекаранъ повечето въ пѣние на братствения химнъ и на други духовни пѣсни отъ „Християнка“, както и въ духовни разговори и разсждения.

Ново издание на Житията на светиитъ. Литаковскиятъ енор. свещеникъ Борисъ Георгиевъ повдига твърде умѣстенъ и навремененъ въпросъ за превеждане житията на светиитъ. „Житията на светиитъ, пише о. Борисъ, преведени на български, ще бждатъ най-добротъ помагало и религиозна библиотека на братствата.

„Изпиталъ съмъ съ какъвъ религиозенъ ентузиазъмъ се слушатъ четенията на отбрани мѣста отъ тѣхъ отъ членоветъ на братството ни. Дълбоко се отпечатва въ душата на християнина всѣка казанна дума за „първитъ християни“. Сълзитъ и въздишкитъ свидетелствуватъ това. Колко ще бледнеятъ кръсцитъ на надутитъ сектански беседи предъ народа! . . . Защо да се чака безъ тѣзи цѣнни духовни книги? . . . Стадото жднѣе и съ прегорѣли уста ни чака да му поднесемъ тази духовна прохладна вода. . .

„Незамѣними сж житията на светиитъ и крайно необходими сж днесъ.“ И още много и много пише о. Борисъ, изтъквайки нуждата, належащата нужда отъ часъ по-скорошното превеждане на тая книга.

Ние сме напълно съгласни с о. Бориса. Едва ли ще има добър християнинъ, който да откаже тая нужда.

Напасани живо и преработени „жития на светиитъ“ има на руски езикъ нѣколко издания. Но най-доброто е последното издание на Поселянинъ, което се състои отъ два голѣми тома, като Библията, съдържащи житията на всички светии. Другитъ издания сж на Дестунисъ и на Бахметева. Тъ сж малки томове, за вѣки месецъ отъ по 5 — 6 коли, но много съкратени. Формата, обаче, на изданието, особено тая на Бахметовото, много подхожда. То има формата като на малката протестантска Библия. Главния въпросъ обаче е отъ къде да се взематъ средствата за напечатането на житията.

Мисълта да издаде на български „Житията“ отъ последното руско издание на Поселянина — отлично по езикъ и преработено по съдържание — отдавна занимаваше Братството „Бѣль Кръсть“. Но за това сж нужни голѣми средства и ще се влече голѣмъ рискъ. Нито Братството, нито другъ нѣкой може да се ангажира. Ето защо, следъ дълго обмисляне, Братството реши съ настоящето да се обърне къмъ абонатитъ на *Християнка*. Нека тѣ решатъ въпроса за издаването съ своята готовностъ, да бждатъ абонати на „житията на Светиитъ“. Братството ще издава житията на томове.

Всѣки томъ ще излиза най-късно въ продължение на два месеца и ще съдържа житията за единъ месецъ. Ще струва едната му кола по три лева за предплатилитъ. Изданието ще бжде илюстрирано. Единъ томъ ще има около 10 коли. Ако се събератъ хиляда абоната, които писмено да се ангажиратъ да получаватъ „Житията“, като предплащатъ всѣки томъ, Братството ще започне печатането. Първия томъ ще бжде за м. януарий. Ето защо умоляватъ се всички абонати, които желаятъ да спомогнатъ за издаването на тая тѣй необходима книга, да явятъ писмено въ редакцията: желаятъ ли да бждатъ редовни абонати за всѣки томъ, като го предплащатъ поотдѣлно преди излизането му, както и освенъ себе си, намѣрили ли сж други абонати. Нека не се боятъ отъ голѣмата сума. Тя ще се внесе въ продължение на 1½—2 години и нѣма да се почувствува. Затуй пъкъ всѣки абонатъ ще има 12 тома художествено издание на „Житията“. Братството очаква писменитъ ангажменти на желающитъ. Писмата да се адресиратъ до редакцията на „Християнка“. Когато се събератъ хиляда желающи, ще се поканятъ чрезъ „Християнка“ да внесатъ първата вноска отъ 20—30 лв. за първия томъ и ще се започне печатането. Нека всѣкой, който съчувствува и желае да види на български „Житията“, да проагитира за събиране на повече абонати.

ПРОДЪЛЖАВА СЕ ПОДПИСКАТА

за записване абонати за II годишнина на илюстрираното

СП. „ХРИСТИЯНКА“.

предназначено за българските християнки и християнското семейство. Въ продължение на една година „Християнка“ дава двадесет коли голѣмъ форматъ, съ най-разнообразно, подбрано съдържание. Годишниятъ абонаментъ е 40 лева въ предплата. Най-ефтиното списание у насъ.

Който обича „Християнка“, който симпатизира на дѣлото на „Бѣлия кръстъ“, който е труженикъ на дѣлото Христово, той ще отдѣли отъ времето си и ще се постарае да запише абонати за „Християнка“. Уважаеми досегашни абонати, богоговѣйни отци и пастири, патрудете се да запишете НОВИ абонати, особено средъ учащата се женска младежъ. „Християнка“ е добъръ апостолъ на нивата Христова.

Записалиятъ най-малко десетъ НОВИ абонати (които не сж били такива презъ I-та година), събралиятъ и внеслиятъ абонамента имъ ще получи подаръкъ новото издание на „Бѣлия кръстъ“.

Библия въ картини.

— изящно илюстрирано издание форматъ ($\frac{1}{32}$ отъ $\frac{66}{96}$) съ повече отъ 240 картини изъ Вехтия и Новия заветъ, съ приложение — обяснения на картинитъ — около 25 коли. Това е НОВО, до сега небивало у насъ издание. Който го има ще притежава едно отлично пособие за изучване Св. Библия, ще има единъ прекрасенъ албомъ отъ свещени картини, единъ отличенъ подаръкъ за деца и възрастни.

Изданието ще бжде на финна бѣла хартия, луксозно подвързано. Ще струва 80 лева, обаче отдѣлно нѣма да се продава, а само ще се дава като подаръкъ на ония, които се потрудатъ по горния начинъ за „Християнка“.

Който запише три НОВИ абонати и внесе абонамента, ще получи даромъ 20 илюстрирани пощенски картички съ библейски картини, издание на „Бѣлия кръстъ“. Записалиятъ 6 абонати — ще получи 50 пощенски карти. Записалиятъ петнадесетъ абонати — освенъ „Библия въ картини“, ще получи подаръкъ книгата „Св. Ив. Рилски и неговия манастиръ“, както и отъ всички излезли № на изданията „Вѣра и животъ“. За повече отъ 15 абонати — съответното число на горнитъ премии.

Разпространявайте „Християнка“. Нека това списание влезе въ всѣка християнска къща.

Адресъ: София, Св. Синодъ, „Християнка“. *Възползвайте се отъ прекраснитъ премии! Станете настоящеть!*

ЦЕНА 8 ЛЕВА

ИЗДАВА БЪЛИЯ КРЪСТЪ НА БЪЛГ. ПРАВОСЛ. ЦЪРКВА,
УРЕЖДА РЕДАКЦИОНЕНЪ КОМИТЕТЪ.

ВСИЧКИ МАТЕРИАЛИ СЕ ИЗПРАЩАТЪ ДО РЕДАКЦИЯТА
НА СП. „ХРИСТИЯНКА“ — СОФИЯ. СВ. СИНОДЪ.

Печатница „ПОЛИТИКА“ — ул. „Раковски“ № 60 — София.

Телефонъ № 284.